

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Klimaat

Datum
23 oktober 2024

Kenmerk

Bijlage(n)

agenda

Omschrijving	Agenda voortgangsoverleg klimaat Mobiliteit internationaal
Voorzitter	
Notulist	
Vergaderdatum en -tijd	4 november om 10.15 – 10.45 uur
Locatie	Teams

Stuk 7

Aanleiding

- De Klimaat- en Energieverkenning 2024 (KEV24) raamt een CO₂-emissie voor Nederland van 45-52% in 2030. Dit is minder dan het doel van 55%. PBL acht de kans zeer klein (<5%) dat het doel in de Nederlandse Klimaatwet wordt gerealiseerd.
- De uitstoot van internationale sectoren telt niet mee voor het *nationale* doel in de Klimaatwet. In 2022 stootte deze sectoren circa 50 Mton uit; gelijk aan ongeveer een derde van de *nationale* uitstoot.
- Het finaal energieverbruik wordt in de KEV24 o.b.v. vastgesteld en voorgenomen beleid geraamd op 1744 PJ (1606-1804 PJ) in 2030. Inclusief geagendeerd beleid komt de bandbreedte op 1590-1828 PJ. Het streefdoel voor finaal energieverbruik uit de Europese Energie Efficiency Directive (EED) is 1609 PJ. Kans dat invulling wordt gegeven aan het doel is lager dan 5%. Bunkerbrandstoffen benut voor internationale sectoren lucht- en binnenvaart tellen wel mee voor de EED-doelstelling, voor de zeevaart is dit niet het geval.
- Dit betekent dat we niet op schema zitten t.a.v. realisatie van de klimaat- en energiedoelen in 2030. In dit gesprek wordt stilgestaan bij de stand van zaken van de klimaat- en energiemaatregelen gericht op internationale mobiliteit.

1. Beleid in uitvoering internationale mobiliteit

- Hieronder is een overzicht opgenomen van de belangrijkste maatregelen gericht op de (verduurzaming) van de internationale lucht- en scheepvaart. Daarnaast is in de bijlage een overzicht opgenomen van de reserveringen die momenteel zijn opgenomen in het Klimaatfonds.

A. Aanpassing vliegbelasting

In het Hoofdlijnenakkoord en regeerprogramma is afgesproken de vliegbelasting aan te passen. Hiertoe wordt de komende maanden een impactanalyse uitgevoerd

naar de verschillende varianten om de tarieven te differentiëren naar afstand. Besluitvorming over de vormgeving is voorzien voor het voorjaar van 2025.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Klimaat

B. Voortgang verduurzaming lucht- en scheepvaart

In de Luchtvaartnota en het Regeerprogramma zijn doelstellingen opgenomen voor verduurzaming van de Nederlandse luchtvaart. In 2030 moet uitstoot zijn op het niveau van 2005, in 2050 50% t.o.v. 2005 en in 2070 nul CO₂-uitstoot. Het vorige kabinet heeft afgesproken een nationaal CO₂-plafond voor de luchtvaart in te stellen om als borgend mechanisme voor deze doelen. De verduurzaming van de scheepvaart is belangrijk voor de toekomstbestendigheid van de sector. Voor een eerlijke concurrentie is in het Regeerprogramma afgesproken dat het kabinet inzet op goede afspraken met andere landen over financiële maatregelen en verplichtingen.

Ons kenmerk
DGKE-K /

C. Verduurzaming brandstoffen lucht- en zeevaart

PBL heeft in de Trajectverkenning klimaatneutraal 2050 verkend welk beleid nodig zou zijn om de internationale sectoren in 2050 klimaatneutraal te krijgen, en wat de gevolgen voor het bredere klimaatbeleid zijn. Zij komen tot de conclusie dat grootschalige verduurzaming van bunkerbrandstoffen weliswaar een grote uitdaging vormt, maar óók bij kan dragen aan de nationale emissiedoelen. Dit kan door bij de raffinage voor bunkerbrandstoffen relatief goedkope koolstofverwijdering te realiseren.

Voor verduurzaming van de luchtvaart is de inzet en ontwikkeling van duurzame luchtvaartbrandstoffen belangrijk. Hieronder is een overzicht opgenomen van diverse acties die zijn afgesproken om dit te versnellen:

- In de VJN2024 zijn maatregelen opgenomen in het Klimaatfonds gericht op het stimuleren van duurzame luchtvaartbrandstoffen (Biopyrolyse, Alcohol to Jet en E-fuels);
- Er wordt een SAF Roadmap opgesteld samen met de luchtvaartsector in 2025 gericht op (opschaling van) duurzame luchtvaartbrandstoffen;

D. Opt in ETS-2

In Europa is besloten om vanaf 2027 een tweede Europees emissiehandelssysteem (ETS2) in te voeren. Dit nieuwe systeem gaat gelden voor wegvervoer, gebouwde omgeving en kleine industrie. Bij de voorjaarsbesluitvorming 2024 is besloten om de werking te verdreden met de toepassing van fossiele brandstoffen in de binnenvaart (binnenlands en internationaal), recreatievaart, spoor en enkele restcategorieën in de mobiliteitssector. Voor de binnenvaart heeft het kabinet voor de periode tot en met 2030 aanvullende middelen beschikbaar gesteld onder het Klimaatfonds. In de voorjaarsbesluitvorming 2024 is afgesproken dat na budgettaire verwerking van de inkomsten van de opt-in ETS2 de lastenstijgingen voor alle ETS2 en ETS2 opt-in sectoren integraal worden gewogen – en wordt bezien of aanvullende compenserende of flankerende maatregelen worden genomen.

Bespreekpunt:

- Aandachtspunten meegeven bij bovenstaande maatregelen.

Bijlage 1: Tabel met overzicht van maatregelen in het Klimaatfonds

Achtergrond – Klimaatfondsmaatregelen

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K /

Maatregel (toekenningen en reserveringen)	Toelichting
Duurzame luchtvaartbrandstoffen (E-fuels)	Toekenning van €60 mln. voor 2025 en reservering € 150 mln. voor 2026 en verder. De maatregel wordt verder uitgewerkt met voorwaarden: borgen kennisdeling en voorkomen overlap met de NIKI. Innovatiesubsidie voor ontwikkeling van productie van synthetische kerosine en methanol.
Duurzame luchtvaartbrandstoffen (Alcohol to Jet)	Toekenning € 90 mln. voor 2025. Innovatiebudget voor productie van grondstoffen voor alcohol -to -jet (ATJ) vliegtuigbrandstoffen.
Duurzame luchtvaartbrandstoffen (Biopyrolyse)	Toekenning € 90 mln. voor 2025. Innovatiebudget voor de productie van duurzame luchtvaartbrandstoffen via biopyrolyse.
Verduurzaming zeevaartschepen	Toekenning €111,3 mln. voor 2025. Opschalen van innovatieve duurzame aandrijftechnieken in de zeevaart.
Subsidie voor waterstof en bredere verduurzaming in binnenvaart	Toekenning € 64 miljoen voor waterstof in de binnenvaart, waarvan €33,5 mln. onder voorwaarde dat besluit REDIII naar RvS verzonden is met verplichting 14,5% CO ₂ -reductie en dat opt-in ETS2 blijft doorgaan. Toekenning €163,6 miljoen voor aanvullende steunmaatregelen voor emissieloos/klimaatneutraal varen in de binnenvaart.